



ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ



Студенттер мен жас ғалымдардың
«ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ БІЛІМ - 2014» атты
IX халықаралық ғылыми конференциясы

IX Международная научная конференция
студентов и молодых ученых
«НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ - 2014»

The IX International Scientific Conference for
students and young scholars
«SCIENCE AND EDUCATION-2014»

2014 жыл 11 сәуір
11 апреля 2014 года
April 11, 2014



**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«Ғылым және білім - 2014»
атты IX Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
IX Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2014»**

**PROCEEDINGS
of the IX International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2014»**

2014 жыл 11 сәуір

Астана

УДК 001(063)
ББК 72
Ғ 96

Ғ 96

«Ғылым және білім – 2014» атты студенттер мен жас ғалымдардың IX Халықаралық ғылыми конференциясы = IX Международная научная конференция студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2014» = The IX International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2014».
– Астана: <http://www.eni.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie/>, 2014. – 5831 стр.
(қазақша, орысша, ағылшынша).

ISBN 978-9965-31-610-4

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 001(063)
ББК 72

ISBN 978-9965-31-610-4

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық
университеті, 2014

У ханымның және Үндістан Ұлттық Конгресінің жетекшісі Соня Гандидің саяси ықпалы орасан зор. АҚШ-тың сыртқы саясат ведомствосын бұрынғы сенатор Хилари Клинтон 2013 жылға дейін басқарып отырды. Бұл – АҚШ-тың сыртқы саясат ведомствосын басқарған үшінші әйел. Ұлттық мүдде мен ұлт дәстүрін үнемі бірінші кезекке қойып, шиеленісті жайттарды парасаттылық тұрғысынан шешетіні үшін ирландықтар өз таңдауларын Мери Робинсонға берді (1990–1997ж.). 2010 жылға дейін Мери Робинсон Біріккен Ұлттар Ұйымының адам құқықтары жөніндегі бас комиссары болып әлемдік тұрғыда саясатқа араласып отыр. Ал, Финляндия мен Норвегияда әйелдер өз елдерінің әскери ведомстволарын басқарады. Әлемдік саясатта жарты әлемге өз ықпалын жүргізген Маргарет Тэтчер (1979—1990ж.) мен Үлкен сегіздіктің жуан ортасында Германияның канцлері Меркель (2005) ханымның ғаламдық мәселелерге араласуы нәзік жандардың осал еместігін көрсетсе керек [6].

Қазіргі кезде әйелдер саясатқа белсенді араласады, саяси өнерге үйренуде және шын мәнінде саясаттағы әйел емес, саясаткер-әйел болуды қалайды.

Қазақстандық саяси элитаны жаңарту саяси сауатты және қоғамдық істе белсенді әйелдердің қатысуымен іске асуы тиіс. Осыған байланысты, әйелдердің жүріс-тұрыс мәнерін, адамдармен қарым-қатынас жасау дағдыларын және т.б. жетілдіруге көмектесуге қабілетті арнайы мектептер құру қажеттілігінің кезі келді деп ойлаймыз. Шешім қабылдаудың жоғарғы деңгейіне көтеру үшін әйел кадрларды дайындау — көп баспалдақты, көп қырлы жұмыс, бұл — шаралардың тұтас жүйесі. Оны басқарушы кадрларды дайындаудың жалпы жүйесінен бөлуге болмайды, бірақ, дегенмен, бар стереотип, психология, жұмыс тәжірибесімен байланысты айқын ерекшеліктерді ескеру керек. Бұл ретте әйелдердің саясатта алға жылжуына күшті фактор ретінде мойындалған бұқаралық ақпарат құралдары да маңызды рөл атқарады.

Мұның Еуропа немесе Орталық Азия екендігіне қарамастан, қоғам өміріндегі әйелдердің саясатқа араласуы мәселесі шешімін таппаған деген қорытынды шығаруға болады. Әйелдерге ерлермен бірдей елдің саяси, экономикалық және әлеуметтік өміріне араласуға мүмкіндік беру керек.

Сөзімді Ел Басының Қазақстан халқына Жолдауындағы Республика әйелдерінің қоғамдағы орны мен рөліне тоқтала келіп: «... әйел отбасы мен қоғамда құрметке ие болғанда— еліміз үшін алаңдамауға болады» деген сөзімен қорытындылаймын.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Әйелдердің саяси құқықтары туралы конвенция, 1953 ж.
2. Әйелдерге қатысты кемсітудің барлық нысандарын жою туралы конвенция, 1979 ж.
3. Қазақстан Республикасында 2006-2016 жылдарға арналған Гендерлік теңдік стратегиясы. №1043, 18 қазан, 2005 ж.
4. «2012 жылы Қазақстан Республикасындағы адам құқықтарының ахуалы туралы» Жалпы редакциясын басқарған Қуаныш Сұлтанов, Тастемір Әбішев. Астана, 2013 ж. - 173 б.
5. ҚР “Ерлер мен әйелдердің тең құқықтарының және тең мүмкіндіктерінің мемлекеттік кепілдіктері туралы” N 223-IV Заңы, 2009 ж.
6. Эрлихман В.В. Правители Мира. Хронологическо-генеалогические таблицы по всемирной истории в 4 тт. — М., 2002.
7. Р. Сарсембаева «Политическое лидерство женщин: механизмы вхождения во власть, препятствия, пути преодоления». // Саясат. - 2002. - №12. С.41-46

Харесова Нурия Тусипкалиевна

Л. Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті Заң факультетінің 3-курс студенті.
Ғылыми жетекшісі: Мырзатаев Н.Д. «Академик С. Зиманов атындағы білім заңнамасының орталығы» ғылыми-зерттеу орталығының ғылыми қызметкері.

Мемлекет басқару өнері күнделікті ел тағдырына қатысы бар үлкенді-кішілі шешімдер қабылдаумен ғана шектелмейді. Ол сондай-ақ халқымен күнбе-күн жүздесіп отыруды, өз ойынды көркем тілмен кестелі етіп жеткізе білуді, мақсат-міндеттерді айқын ұғындару арқылы жұртыңды ұлы істерге жұмылдырып, соны орындауға жетелей білуді қажет етеді. Ал сол орнықты ой мен кестелі сөз нақты іспен өріліп жатса, әрі оның оң нәтижесін халық өзінің күнделікті тіршілігінде нақты сезініп отырса, мұндай елдің бүгіні қандай жарқын болса, келешегі де сондай кемел болады деп үміттенуге негіз бар. Сондықтан да халқының көңілінен шығатын Елбасының ойға терең, сөзге шешен болып келуі, ең алдымен, елдің бағы деуіміз керек.

Елінің ертеңін ойлайтын, еңсесін тік ұстап, кемел болашаққа бастайтын Елбасымыз туралы тарихты бойлай отырып талай-талай санамызда сақталған сан қилы оқиғаларды айтуға болады. Президентіміздің өкілеттіктерін айқындап берген 1995 жылы 30 тамызда қабылданған Конституциямыздың өзінде: «Қазақстан Республикасының Президенті - мемлекеттің басшысы, мемлекеттің ішкі және сыртқы саясатының негізгі бағыттарын айқындайтын, ел ішінде және халықаралық қатынастарда Қазақстанның атынан өкілдік ететін ең жоғары лауазымды тұлға [1]» - деп айтылған.

Әрине осындай бәсекеге қабілетті, жолбарыстай алға ұмтылған алып елді, тәуелсіздік тұғырын биікке көтеріп, көптің көңілінен шығатын егемен мемлекетті құру үшін мемлекеттің биліктік-басқару құрылымы мықты болуы керек. Ал осы басқару құрылымын атқарушы, заң шығарушы және сот билігі атқарса, осы үш құрылымның Конституцияда көрсетілгендей «тежемелік әрі тепе-теңдік жүйесін» сақтау арқылы біртұтас мемлекеттік мүдде үшін аянбай еңбек етіп, ел ертеңіне күмәнсіз қарауға қарышты қадамдарымен үлес қосуын Елбасымыз қадағалап отыратындығы анық. Бұл мемлекетімізде қалыптасқан президенттік институттың белгісі деп айтсақ болады.

Мемлекет басшысы институты тұңғыш рет Қазақ ССР-інің Президенті ретінде 1990 жылдың 24 сәуірінде 1978 жылғы Қазақ ССР Конституциясына толықтыру түрінде енгізілді.

Президенттік институт 1991 жылы 25 тамыздағы «Қазақ ССР Конституциясына (Негізгі заң)» өзгертулер мен толықтырулар енгізу туралы заңымен одан әрі дамытылды. Онда өзінің міндеттерін жүзеге асыруға қабілетсіз болған жағдайда Қазақстан Республикасының Президентін мерзімінен бұрын қызметтен босату рәсімі Қазақ ССР Жоғарғы Кеңесінің шешімімен белгіленді.

Сөйтіп, президентік басшылық идеясын жүзеге асыру үшін құқықтық негіздер қалана бастады. Алғашында Қазақстан Республикасының 1991 жылғы 16 желтоқсанындағы «Қазақстан Республикасының мемлекеттік тәуелсіздігі туралы» Конституциялық заңының 10-бабында «Қазақстан Республикасының басшысы және оның атқарушы өкіметі Президент болып табылады» деген ережені бекітті. 1991 жылдың 1 желтоқсанында жалпы халықтық дауыс беру жолымен Қазақстан Республикасының тұңғыш Президенті болып Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев сайланды [2].

Одан әрі де Президенттік институттың да, Президенттің жеке басының да көзқарасы қоғамдағы рөлі мен маңызы бірден арта түсті. Президент қызметіне кіріскен сәттен бастап Елбасының қызметінің құқықтық негіздері қаланып, оның мемлекеттік билік органдары құрылымындағы жағдайы сараланды. Президенттік институтқа қатысты заңдылықтардың дамуы барысына қысқаша қайырым жасасақ, мынандай ой түюге болады: Елбасының барынша

байыпты тұлғасы пайда болды, ол нақтылап айтқанда биліктің барлық үш тармағының қалыптасуында шешуші рөл атқарады.

Қазақстан Республикасы Елбасының құқықтық мәртебесі ең алдымен Қазақстан Республикасының Конституциясымен, 1995 жылдың 26 желтоқсанындағы «Қазақстан Республикасының Президенті туралы» Конституциялық заңмен, 2010 жылдың 14 маусымында «Қазақстан Республикасының кейбір конституциялық заңдарына Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің - Елбасының қызметін қамтамасыз ету саласында заңнаманы жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» № 298-IV Қазақстан Республикасының Конституциялық Заңымен реттеледі.

Елбасы Н.Ә. Назарбаев «Қайтсем Қазақ елін мәңгілік мемлекетке айналдырам?!» дейтін аса ұлы мемлекетшіл мүдде жолында тынымсыз ізденіс үстінде жүрген халқымыздың аяулы перзенті және Ұлт Көшбасшысы. Мәңгілік ел болуды көздеген мемлекет алдымен өз тамырының тереңнен тартатынын және ата-бабасының тектілік философиясын өмірге өзге жұрттан ертерек енгізгенін есінен бір сәтке шығармауы абзал. Тектіліктің бастау бұлағы мен алатын негізгі нәрі ғасырлар сынынан сүрінбей өткен қазақтың теңдессіз дәстүрі мен ғибратты ғұрпында жатыр. Оның үстіне ел тәуелсіздігін мәңгілік ету қашанда ұлттан шыққан талғампаз текті тұлғаларға байланысты және қоғам тектілік феноменін жан-жақты сараламайынша мемлекетте ары таза ұлттық элита қалыптасуы қиын.

Осыған орай халқымыздың осы күнге дейін жеткен жетістіктеріне елеулі еңбегін сіңіріп, салиқалы саясатының арқасында талайды тамсандырған Ұлт Көшбасшысының тәуелсіз мемлекет құру жолындағы талмас талабын айтып тауыса алмайтын тәріздіміз.

Еліміздің тұтқасын ұстап, тарихында орын алған көшбасшымыз келешекке жол сілтеп, басты бағытты белгілеп қойғандай. Елбасымыздың Жолдаулары - мұндай теңеудің басты дәлелі. Күні кеше ғана 2012 жылдың 14 желтоқсандағы «Қазақстан-2050» стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты» атты Қазақстан халқына Жолдауында мемлекет басшысы: «Біздің басты мақсатымыз - 2050 жылға қарай мықты мемлекеттің, дамыған экономиканың және жалпыға ортақ еңбектің негізінде берекелі қоғам құру. Мықты мемлекет экономикалық жедел өсу жағдайын қамтамасыз ету үшін аса маңызды болмақ. Мықты мемлекет күнкөріс саясатымен емес, жоспарлау саясатымен, ұзақ мерзімді дамумен және экономикалық өсумен айналысады [3]» - деп мемлекеттің мүддесін әрқашан алдыңғы орынға қойып, жоспарлы түрде көрсетіп алға қарай өрлеудің нақты жолдарын айқындағандығын көреміз. Елдің болашағын болжап, бәсекелестікке бейім бағдарлы мемлекетке айналуы жолында терін төгіп, жанын беруге даяр болған көшбасшымыз осы Жолдауымен жас ағзаны салауатты өмір салтына баулып, өз уақытымен шынықтыру керек сияқты, Қазақстандай жас мемлекеттің қалыптасып, әрбір даму жолына арнаған уақытын текке жібермеу керек екендігін түсіндіреді. Өйткені Елбасының басты мақсаты: «Мен үшін елімді дамыған елдердің сапына тұрғызып, санатына қосудан үлкен мақсат жоқ» [4,7]. Ал бұл мақсат орындалуда деп айтсақ, біз де қателеспейміз.

Елбасымыздың дүние жүзі қазақтары Құрылтайының 1992 жылғы салтанатты мәжілісінде сөйлеген сөзінде: «Бұл дүниеде біздің бір ғана Отанымыз бар, ол-тәуелсіз Қазақстан. Біз туған мемлекетіміздің тәуелсіздігін баянды етуге, қуатын арттыруға, оның игілігіне, халықаралық қоғамдастықта абыройының өсуіне адал қызмет етуге парыздармыз. Ол үшін әрбір азамат еліміздің тұтастығын, жеріміздің бүтіндігін, халықтарымыздың жарастығын сақтай білу қаншалықты үлкен тарихи жауапкершілік екенін жан-тәнімен сезіну керек. Бұл жауапкершілікті мен Республика Президенті ретінде де, қазақ халқының бір перзенті ретінде де толық сезінемін деп сіздерді сендіремін!» - деп өзінің егемен ел алдындағы жауаптылығын жеткізді [5,28]. Мұның барлығы Ұлт көшбасшысының ұлағатты сөздері ретінде тарих беттерінен ерекше орын алды.

Ал «Қазақстан жолы» атты еңбегінде Елбасымыз: «...Бірақ мен мемлекеттердің негізін

салушы болып табылатын және мен үшін жеке басының өнегесімен үлгіге айналған аса көрнекті екі қайраткерді ерекше атап айтқым келеді. Ол – әлдеқашан өмірден өткен Франция Президенті Шарль де Голль, сондай-ақ қазір де күйлі-қуатты өмір сүріп жүріп жатқан Сингапурдың негізін салушы Ли Куан Ю» - деп [6,11], бірі қиын кезеңдерде мемлекетті әлемдік державаға айналдыруға, тұрақты президенттік республиканы құруға, Еуропалық Одақтың жүрегі етуге қол жеткізуге бірден-бір негіз болған, екіншісі дамыған мемлекет, халқының өмір сүру деңгейін шарықтатқан, үлкен мегаполиске айналдырған алып тұлғалар туралы ашыла айтқан.

Осы жерде ойға Әл-Фараби бабамыздың «Тарихты білмей - өткенді, қазіргі жағдайды, келешекті болжау мүмкін емес» - деген асыл сөздері ойға оралып, мемлекет басшысының тарих сахнасындағы танымал тұлғаларды терең бойлай отырып зерделеп, елі үшін еткен ерен еңбектерін бағалап, көреген ел басқарудағы саясатын саралап отыратындығын, әрдайым мемлекет басқару жолындағы маңызды қадамдарға бармас бұрын сүзгіден өткізілген санадағы сан салалы ойларды даралайтынын байқамыз.

Академик, жазушы Зейнолла Қабдолов «Тәуелсіздік толғауы» атты ойтолғауында: «- Деген бар әр Мұсаға бір перғауын; сондай-ақ менің де бар досым, жауым, - деп Сәбит аға Мұқанов айтқандай, ғұмынамасының өзге кезеңдерін өз алдына қойғанда, азат Қазақ мемлекетінің біз әңгіме еткелі отырған соңғы он жылының тұтқасын ұстап, туын көтерген тұрлаулы һәм тұғырлы тұлғасы – тұңғыш Президентіміз Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың да досымен қатар дұшпаны біршама бар шығар; сол достарының сүйінішіне, дұшпандарының күйінішіне орай бір шындықты жасырмай жалтақсыз ашып, анық әрі әділ қорытынды жасасақ. Ел тәуелсіздігінің он жылы бір кезде біз айтқандай «Нұрсұлтан Назарбаевқа балама жоқ» екенін алты алашқа айқын дәлелдеп шыққан кезең болды.

Тәуелсіздік толғауының биылғы ең толымды түйіні – осы!

Жалғыз-ақ бұл арада бір ескерілетін нәрсе: «балама жоқ» деген байлау «балама болмайды» деген үзілді-кесілді үкім емес. Бұл – белгілі бір уақыт пен кеңістікке байланысты ұғым. Ел билеген әр тұлғаның сол өзі дәуірлеген жұлдызды жылдарында тындырылған бүкілхалықтық тарихи іс-әрекет пен қимыл-қарекеттің көзге көрінер, қолға ұстар нақты нәтижелерін сараптап сынға алып, бұра тартпай байсалды пайымдағанда ғана дәл сол тұста танылатын өзгеден ерек, ортасынан бөлек дара келбеті әлгі бір батыл байлауға негіз бола алады. Мұның өзі толғаудың өн бойында жан-жақты байыпталады. Бұған бейтарап қарауға болмайды. Өйткені, көшбасшың қандай болса, көшің сондай [6,41]» - деп Елбасымыздың ерекшелігін айқындап, батылдығын бағалап, іс-әрекеттерінің нәтижелілігін дәлелді түрде жеткізді. Ал, Қазақстанның халық жазушысы Қалтай Мұхамеджанов «Сырдан суыртпақ» атты еңбегінде: «Кезінде бір ойшыл: Саясаткер – сайлау мен сайлаудың арасында көзге көрінетін белсенді. Ал шын мемлекет қайраткерінің тағдыры халқының тағдырымен байланысты. Оның мұраты, халқының бүгіні мен ертеңі, сол жолда ол қартаяды, - деген екен. Н.Ә. Назарбаевтың азаттық алғалы әлем алдындағы, республика халықтарының алдындағы көрсетіп келе жатқан қайрат-қызметі осыған дәлел[6,38]» - деп, елінің бүгіні мен болашағын ойлау жолында бар ғұмырын аяусыз арнаған ардақты көшбасшымызды осылай суреттеген болса керек.

Осы жерде сөз соңын ақын-жазушыларымыздың жырларына арқау болып, талай жандардың сындарына ұшырап, мемлекетіміздің мақсатына жетуі үшін сындарлы саясатын басшылыққа алған, ақылмен әрбір істі соңына дейін жеткізген, Қазақстан деген жас мемлекетті аяғынан тік тұрғызып, әлемге танытқан, Астанадай ару қаланы еліміздің жүрегіне бой көтертіп, қазақ халқының бар екендігін барша жұртқа мойындатқан, көшті бастап көпті таңдандырған, елдіктің кепілі болып, тәуелсіздігіміздің негізін қалаған тарихи тұлға ретінде Елбасымыздың «Қазақстан жолы» еңбегіндегі терең ой салатын мына бір сөздерімен аяқтасам: «Белгілі жазушы Антуан де Сент-Экзюперидің мынадай бір сөзі бар «Үйдің мән-жайын білгісі келіп бұзған адам,

оның қабырғасын қалаған кірпіштерін, төбесін жапқан қыш тақталарын ғана көреді, ал бірақ солардың талай уақыт бойы басқа пана, жанға сая болған рақатын көре алмайды. Егер осының барлығын біртұтас етіп біріктірген сәулетшінің ойлаған ойы бір сәтте ғайып болса, жаңағы жалаң кірпіш пен қыш тақталардан қандай тағылым болмақ? Тас екеш тастың өзі де адамның жүрегі мен жан жылулығын керек етпей ме?»

Жұрттың көбі, әсіресе аға ұрпақ жақсы үй салудың оңай емес екендігін біледі. Ал біздің ортақ үйіміз – Қазақстан сияқты жас мемлекетті құрып орнықтыру бұдан әлдеқайда қиын болды» [7,3].

Міне, мемлекет тарихын санаға сіңіріп, сан саланы меңгеріп, талай қиын кезеңдерді кезіктірсе де, мақсатқа деген күш-жігердің мықтылығының арқасында ел болашағына күдіктен гөрі үмітті басым еткен Елбасымыздың ерен еңбегі ешқашан ұмытылмақ емес. Ұлт көшбасшысы әрдайым халқының қамын жеп, мемлекетін биікке өрлете беретініне біз сенімдіміз!

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

- 1 ҚР-ның Конституциясы 1995 жыл 30 тамыз
- 2 ҚР Президентінің ресми сайты <http://www.akorda.kz>
- 3 ҚР Президентінің «Қазақстан-2050» стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты» атты Қазақстан халқына Жолдауы 2012 жыл 14 желтоқсан
- 4 Назарбаев Н. Ә. «Ой бөлістім халқыммен» - Алматы: Мектеп, 2006
- 5 Назарбаев Н. Ә. Қалың елім, қазағым /Құраст. Қ. Әлімқұлов, С. Балғабаев, М. Қасымбеков, Қ. Найманбаев. – Алматы: Өнер, 1998.- 306 бет
- 6 Ел мен Елбасы, - Алматы: Дүниежүзі қазақтарының қауымдастығы, 2003. -344 бет
- 7 Назарбаев Н. Ә. Қазақстан жолы, – Қарағанды, 2006 – 372 бет

БОСТАНДЫҚҚА ЖӘНЕ ЖЕКЕ ҚОЛ СҰҚПАУШЫЛЫҚҚА, АДАМ ҚҰҚЫҚТАРЫ БҰЗЫЛУЫНЫҢ КЕЙБІР МӘСЕЛЕЛЕРІ

Ізтілеуов Т.С.

Tima 15.95@mail.ru

Қазақ гуманитарлық заң университетінің студенті, Қазақстан, Астана
Ғылыми жетекші – Ж.Д. Сеилханов

Қазақстан Республикасының Ата заңының 1-бабында көрсетілгендей, мемлекетіміз демократиялық, зайырлы, құқықтық және әлеуметтік мемлекет ретінде өзін орнықтырады, оның ең қымбат қазынасы - адам және адамның өмірі, құқықтары мен бостандықтары болып табылады.

Қазақстан Республикасында Конституцияға сәйкес адам құқықтары мен бостандықтары танылады және оларға кепілдік беріледі. Адам құқықтары мен бостандықтары әркімге тумысынан жазылған, олар абсолютті деп танылады, олардан ешкім айыра алмайды, заңдар мен өзге де нормативтік құқықтық актілердің мазмұны мен қолданылуы осыған қарай анықталады. Республиканың азаматы өзінің азаматтығына орай құқықтарға ие болып, міндеттер атқарады. Адамның және азаматтың өз құқықтары мен бостандықтарын жүзеге асыруы басқа адамдардың құқықтары мен бостандықтарын бұзбауға, конституциялық құрылыс пен қоғамдық имандылыққа нұқсан келтірмеуге тиіс.[1, 4]